



Raadsvergadering

Zaaknummer Z25154934

Onderwerp: Aanvraag investerings- en exploitatiebudget openbare basisschool De Koningsspil en afzien van adviesrecht

Portefeuillehouder: Wethouder Tuijp

Aan de raad.

Voorstel

In te stemmen:

1. Het gehele budget vanaf 2026 voor de uitbreiding van de Koningsspil van € 3.500.000 beschikbaar te stellen bestaande uit:
 - i. Een investeringskrediet van € 3.160.000, te dekken uit het IHP in de begroting (af te schrijven over 30 jaar);
 - ii. Een aanvullend kredietbudget voor de uitbouw van de school van € 220.000 (af te schrijven over 30 jaar);
 - iii. Een kredietbudget voor het verleggen van het fietspad van € 80.000 (af te schrijven over 20 jaar);
 - iv. Een exploitatiebudget van € 40.000 te dekken uit de Algemene reserve.
2. Voor de eerste inrichting (onderwijsleerpakket en meubilair) een investeringsbudget van € 115.010,- beschikbaar te stellen (af te schrijven over 10 jaar).
3. Af te zien van het adviesrecht vanuit het omgevingsplan (artikel 16.15a onder b Omgevingswet) en een positieve zienswijze af te geven voor de uitbreiding van de Koningsspil op basis van het Voorlopig Ontwerp.
4. De financiële gevolgen van dit voorstel mee te nemen in de Voorjaarsnota 2026.

Kern van het voorstel, samenvatting

De Koningsspil is gebouwd in 2015, waarbij vooraf al duidelijk was dat de school de piek in leerlingen, die ooit zou komen, niet kon opvangen. De piek in leerlingen kwam echter eerder dan verwacht. Hiervoor zijn noodlokalen geplaatst. De groei van Oosthuizen geeft echter nog meer leerlingen in de toekomst. Vanuit het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is de planning om het gebouw permanent uit te breiden. Hierbij wordt uitgegaan van de verwachte piek in leerlingen. De uitbouw is nodig om de gemeentelijke taak te kunnen uitvoeren ten aanzien van onderwijshuisvesting. Dat is een wettelijke verplichting.

Beleidsdoelstelling / Maatschappelijk effect

De gemeente voert haar wettelijke taak op het gebied van Onderwijshuisvesting uit en past de voorschriften van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Edam-Volendam toe. Hiermee draagt de gemeente bij aan voldoende en adequate huisvesting voor leerlingen in haar gemeente.

De Koningsspil, een openbare basisschool in Oosthuizen, is in 2015 gebouwd voor een totaal aantal leerlingen van 297. In 2023 was de school al overvol. Er zijn in dat jaar twee noodlokalen bijgeplaatst. De verwachting is dat op de piek van de school 395 leerlingen op de school aanwezig zijn rond de periode 2030-2036.



Dat betekent dat een 561 m2 moet worden bijgebouwd. Hiervoor heeft Rietvink Architecten in opdracht van de gemeente, in samenwerking met Hecon en Sijperda Hardy (het bouwteam) een Voorlopig Ontwerp (VO) opgesteld en afgestemd met het schoolbestuur van OPSPOOR waar de Koningsspil onder valt. Het ontwerp voldoet aan het Programma van Eisen (PvE) van OPSPOOR.

De school wordt uitgevoerd conform:

- Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL; Voormalig Bouwbesluit)
- Energie Neutraal
- Frisse Scholen Klasse B voor energie en luchtkwaliteit en klasse C voor licht en geluid.

Toelichting en argumenten

Uitbouw

Zoals aangegeven is de school gebouwd voor 297 leerlingen, waarbij de piek van de leerlingen wordt verwacht op 395 leerlingen. Deze extra 100 leerlingen betekent dat 561 m2 extra bruto vloeroppervlak nodig is om volgens de wettelijke normen kwalitatief onderwijs te kunnen bieden. Dit komt neer op een toevoeging van zes lokalen.

Toelichting bouwkosten

In totaal komt de uitbouw op € 3.500.000,-. Vanuit het IHP moet hiervan € 3.160.000,- worden gedekt. Daarnaast moet € 220.000 worden geactiveerd en € 40.000 uit de Algemene reserve worden betaald. Tenslotte moet voor € 80.000,- het fietspad worden verlegd. Dit is een voorwaarde om het schoolgebouw te kunnen uitbreiden. De gevraagde financiële middelen overschrijden het budget vanuit de normvergoeding vanuit het IHP met € 715.500,-.

Naast de bouw moet nog € 115.010,- worden aangevraagd voor de eerste inrichting en lesplan.

Om de raming reëel te kunnen krijgen is het bouwteam gevraagd op basis van het VO een raming op te stellen. Deze is getoetst door een externe bouwkostenadviseur. Uit de toets bleek dat de raming realistisch is. Voor een VO raming wellicht iets aan de hoge kant, maar vanwege de het detailniveau van het ontwerp wel realistisch.

Dekking

In de winternota van 2024 heeft u reeds een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 250.000,-. Deze wordt in het gevraagde totaalbudget meegenomen. Het totale gevraagde aanvullende budget is daarmee € 3.250.000,-.

In de begroting is een reservering opgenomen van 11,1 miljoen euro als investeringskrediet voor toekomstige onderwijshuisvestingskosten vanuit het IHP. Dit bedrag is bestemd voor de uitbreiding van de Koningsspil in Oosthuizen en de nieuwbouw van de Trimaran in Edam.

Vanuit het IHP is in eerste instantie voor de Koningsspil € 2,4 miljoen budget geraamd om de school uit te breiden binnen het vastgestelde normbedrag. Volgens het VO van het bouwteam en de toetsing door de bouwkosten adviseur blijkt dit bedrag niet voldoende voor de uitbreiding binnen de wettelijke kaders.

Daarom is een hoger investeringskrediet nodig voor de bouwkosten en zijn aparte kredieten benodigd om de eerste inrichting van meubilair en lespakketten voor de zes extra lokalen te bekostigen en voor het verleggen van het fietspad.

De reden dat het project niet gedekt kan worden uit het normgedrag volgens IHP is, naast dat onderdelen van de verbouwing niet gedekt mogen worden door het IHP, de gigantische prijsstijging in de bouwwereld. In het raadsvoorstel betreffende de aanvraag financiën voor de Nieuwe School is hiervoor al een waarschuwing afgegeven. Bij dit voorstel is al een opmerking gegeven dat het bouwen/verbouwen van een school om en nabij de 30% meer moet gaan kosten dan in 2022 ingeschat. Ook de overige gemeenten die de VNG normen hebben aangehouden hebben last van dit fenomeen. Een aantal gemeenten zijn hier ook vanaf gestapt en maken per project financiële middelen vrij.

De aanvraag wordt in dat geval gecontroleerd door een kostendeskundige. Dat is bij de verbouwing van de Koningspil ook gebeurd. De conclusie is dat de bouwkosten voor dit moment wat aan de hoge kant zijn ingeschat, maar dat dit, gezien de fase waar we momenteel in zitten, niet vreemd is.

NB2: De onderbouwing van zowel de kosten als de dekking is opgenomen in de bijlage.

Toelichting inrichtingskosten

Voor de inrichting en het eerste lespakket wordt de school een bedrag toegekend van:

6 lokalen x € 14.282,95 per lokaal = € 85.697,70 (prijspeil 2018)

€ 85.697,70 x indexering t/m 2026 = € 115.010,-,-

Toelichting afwijken adviesrecht

Onder de Omgevingswet is het college bevoegd om omgevingsvergunningen te verlenen voor activiteiten die passen binnen het Omgevingsplan, maar ook voor gevallen die daarbuiten vallen: de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). Voor deze buitenplanse omgevingsplanactiviteit heeft de gemeenteraad gevallen aangewezen waarin een bindend advies nodig is van de raad om af te wijken van het omgevingsplan (artikel 16.15a onder b Omgevingswet). Omdat het adviesrecht is gevraagd voor de bouw van deze functie wanneer deze meer dan 500 m2 bedraagt, valt de ontwikkeling binnen het adviesrecht. Het adviesrecht kan pas worden aangevraagd wanneer de omgevingsvergunning nagenoeg is afgegeven. Omdat de informatie grotendeels nu al beschikbaar is, kan met name de proceduredtijd ingekort worden door nu al een zienswijze bij uw raad op te halen. In dat geval moet formeel worden besloten af te zien van het bindend adviesrecht in een latere fase. Wij vragen u met dit voorstel dan ook af te zien van het bindend adviesrecht omdat:

- A) De uitbreiding staat echter al genoemd in het door de gemeenteraad vastgestelde IHP, waardoor het voor de gemeenteraad geen verrassing is dat deze wordt uitgebreid;
- B) Met dit besluit wordt de gemeenteraad nogmaals het plan voorgelegd, waardoor eventuele opmerkingen op het programma al kunnen worden meegegeven;
- C) Het Bruto Vloeroppervlak is slecht marginaal groter dan de gestelde 500m2;
- D) De eerste ronde van de participatie gemoedelijk is verlopen;
- E) Het instemmen met het programma zoals dat momenteel voorligt, bespaart vlak voor de realisatie van de uitbouw veel (met name procedure) tijd.



Wanneer er bij afronding van het Definitief Ontwerp onverwachte, noemenswaardige wijzigingen zijn waardoor buiten de huidige kaders wordt getreden, komen wij uiteraard bij u terug om de gelegenheid tot bindend advies alsnog te geven.

Tijdens de Technische Commissie Ruimte van 4 december 2025 is de techniek van de regeling adviesrecht besproken. Dit onderdeel van het raadsvoorstel is een praktisch voorbeeld waar de gemeenteraad vooraf input kan geven op het programma, en op een later moment kan afzien van haar adviesrecht.

Kanttelingen en alternatieven

Doordat de uitbreiding van de Koningsspil meer gaat kosten dan in de eerste instantie verwacht, blijft een bedrag van slechts € 8 miljoen over vanuit het IHP voor de bouw van de nieuwe Trimaran. Gezien de kosten voor de verbouwing van de Koningsspil en het formaat van de nieuw te bouwen Trimaran is de verwachting dat dit niet voldoende is. Bij de bouw van de nieuwe school wordt een nieuw, passend budget aangevraagd.

Financiële middelen en effecten begroting

In de begroting is al rekening gehouden met een uitgave van € 3,5 miljoen, af te schrijven doormiddel van een kapitaallast in 60 jaar. Instemmen met dit voorstel wijzigt die afschrijftermijn naar:

- € 3.380.000,- voor de bouw, afschrijven in 30 jaar (voor een kapitaallast van € 112.667,- per jaar).
- € 80.000,- voor het verleggen van het fietspad, afschrijven in 20 jaar (voor een kapitaallast van € 4.000,- per jaar).
- Eénmalige uitgave/niet activeerbare kosten gedekt uit de Algemene reserve van € 40.000,-.
- Aanvullend krediet: € 115.010,- afschrijven in 10 jaar voor de eerste inrichting, wijzigt niet ten opzichte van begroot, €11.500,- per jaar.

Hoewel voor de duidelijkheid uitgesplitst in investeringskredieten met afschrijvingstermijnen, is het volledige budget onder beslispoint 1 nodig om de realisatie te kunnen volbrengen.

De financiële gevolgen van dit voorstel moeten worden meegenomen in een begrotingswijziging in het Meerjarig Investeringsplan (MIP). Deze wijziging kan pas worden gemaakt wanneer de jaarovergang 2025-2026 heeft plaatsgevonden. Omdat tot en met maart 2026 in het MIP nog boekingen plaatsvinden in de jaarschijf 2025 (Jaarrekening). Daarom is het niet mogelijk om deze wijziging nu al aan de gemeenteraad voor te leggen. Voorgesteld wordt alle budgettaire gevolgen van dit voorstel mee te nemen in de Voorjaarsnota 2026.

Uitvoering of vervolgproces

Wanneer wordt ingestemd met de kosten voor het Voorlopig Ontwerp, wordt het project verder opgepakt en wordt het Definitief Ontwerp opgesteld. Aan de hand daarvan wordt een Buitenplanse Omgevingsplan Activiteit (BOPA) procedure doorlopen en een definitieve prijs opgesteld voor de uitbreiding van de school. Deze kostenraming wordt ook door een externe kostendeskundige uitgevoerd. Wanneer de prijs van de kostendeskundige en die van de aannemer overeenkomen, wordt het werk gegund aan de aannemer en kan de bouw in het vierde kwartaal van 2026 aanvangen. Als tussentijds niet meer wordt voldaan aan de gestelde kaders komen we bij u terug.



Participatie en communicatie

De eerste participatie bijeenkomst over de uitbouw van de school is gemoedelijk verlopen. Voordat de BOPA procedure wordt doorlopen wordt nog een tweede bijeenkomst gepland. Tijdens de bouw worden de omwonenden geïnformeerd.

Rapportage en evaluatie

Wanneer het project is afgerond, wordt een eindevaluatiebrief naar de gemeenteraad opgesteld. Daarnaast wordt de gemeenteraad twee keer per jaar op de hoogte gebracht van het verloop van alle projecten via de Projectenrapportage.

Achterliggende documenten en eerder genomen besluiten

[Raadsvoorstel De Nieuwe School](#)

Bijlagen

VO stukken

Financiële onderbouwing

Edam-Volendam,

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,
C. Rijnberg

de burgemeester,
R.J. Beukers.

Dit voorstel is elektronisch ondertekend. Dit is na besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening